

ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ НАН УКРАЇНИ В НАСТУПНОМУ ПЕРІОДІ, ВИЗНАЧЕНИХ ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ НАН УКРАЇНИ 15 квітня 2015 р.

**Стенограма наукової співдоповіді на засіданні
Президії НАН України 10 липня 2015 року**

**Доповідь першого віце-президента НАН України,
голови Секції фізико-технічних і математичних наук
НАН України академіка НАН України А.Г. Наумовця**

Вельмишановні колеги!

Головним дороговказом для нас є стратегічні напрями розвитку НАН України, визначені Концепцією розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 роки, а саме:

1. Реалізація статусу НАН України як вищої державної наукової організації.
2. Ефективність наукових досліджень, форми і методи їх організації.
3. Інноваційна діяльність та зв'язки з виробництвом.
4. Наукове забезпечення вирішення актуальних проблем розвитку регіонів.
5. Оптимізація мережі наукових установ і організацій.
6. Взаємодія з освітянською галуззю.
7. Науково-видавнича діяльність.
8. Кадровий потенціал, розв'язання соціальних проблем науковців.
9. Матеріально-технічне, інформаційне та фінансове забезпечення досліджень.
10. Нормативно-правова база діяльності НАН України.
11. Міжнародне науково-технічне співробітництво.
12. Сприйняття науки суспільством, престиж наукової праці.

Найважливішим завданням є підвищення ефективності наукових досліджень. У 2015 р. у Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України завершуються такі цільові програми НАН України: «Стратегічні мінеральні ресурси України»; «Інтелект»; «Науково-технічний супровід розвитку ядерної енергетики та застосування радіаційних технологій у галузях економіки»; «Ресурс»; «Комплексний моніторинг, оцінка та прогнозування динаміки стану морського середовища та ресурсної бази Азово-Чорноморського басейну в умовах зростаючого антропогенного навантаження та кліматичних змін»; «Об'єднання-2»; програми співпраці з ЦЕРН і ОІЯД. У зв'язку з цим, крім підготовки звітів за результатами виконаних робіт, найближчим часом наше завдання полягатиме у формуванні нових (починаючи з 2016 р.) цільових комплексних академічних програм, причому з акцентом на концентрації ресурсів на тих напрямках, що можуть дати результати світового рівня. Великого загальнодержавного значення набуває зараз наша програма підвищення обороноздатності країни, але про неї докладніше розповість академік В.П. Горбулін. Також з метою підвищення ефективності наукових досліджень необхідно приділити увагу поліпшенню якості експертизи відомчих та науково-технічних проектів, а для цього слід більше залучати експертів з вищих навчальних закладів, профільних міністерств та відомств. Наприклад, уже зараз працює система узгодження з Міністерством оборони України та Державним концерном «Укроборонпром» усіх проектів за програмою з підвищення обороноздатності країни.

Активно розробляються критерії оцінювання результатів наукових досліджень та діяльності наукових установ. Під керівництвом віцепрезидента НАН України А.Г. Загороднього нещодавно було проведено семінар з представниками німецьких наукових товариств імені Планка, Фраунгофера, Лейбніца, Гельмгольца для запозичення їхнього досвіду наукової експертизи. Цей захід відбувся за сприяння посольства ФРН. Найближчим часом планується поїздка представників Академії до Німеччи-

ни для ознайомлення з системою оцінювання наукової діяльності як установ, так і окремих наукових працівників безпосередньо в інститутах цих товариств.

Надзвичайно важливою є проблема впровадження інноваційних розробок. За браком часу я наведу лише кілька «найсвіжіших» прикладів. За технологією, розробленою в Інституті проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України (А.В. Рагуля), планується заснувати виробництво нанопорошків у Македонії. Делегація на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Македонії в Україні відвідала Інститут і висловила зацікавленість в організації виробництва за цією технологією. До речі, розвитку високотехнологічного бізнесу в Македонії сприяє створена там вільна економічна зона. Крім того, наші китайські партнери виявили великий інтерес до розробки Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій і систем (Л.С. Файнзільберг) — фазаграфічної технології для оперативного реєстрування кардіограм. Зараз готується підписання великомасштабного договору. І ще один, так званий волонтерський проект «Українські пов'язки». В Інституті фізики НАН України (В.Б. Неймаш) без жодного додаткового фінансування було розроблено технологію виготовлення перев'язувальних матеріалів на основі гідрогелів, радіаційно «зшитих» за допомогою електронного прискорювача. Ці пов'язки виявилися дуже ефективними для лікування ран та опіків, особливо в польових умовах. Уже створено стартап-компанію «Радітек», яка щодня може виробляти до 1 тис. таких пов'язок.

Користуючись нагодою, хочу зауважити, що при впровадженні всіх розробок медичного спрямування ми стикаємося з величезною проблемою, пов'язаною з клінічними випробуваннями. Потрібно, хоча б у межах Академії, створити умови, які б сприяли пришвидшенню проходження розробками цього етапу.

Наведу ще один приклад, який демонструє ефективність впровадження інноваційних розробок завдяки встановленню прямих зв'язків з профільними міністерствами, відомствами,

підприємствами, а також зі Спільною промисловців і підприємців. Останнім часом плідно розвивається наша співпраця з підприємством органічного землеробства «Агроєкологія», яке очолює Герой Соціалістичної Праці і Герой України С.С. Антонець. За їхнім запитом в Інституті проблем матеріалознавства (К.О. Гогаєв) було створено технологію виготовлення лемешів для культиваторів і плугів з бейнітного чавуну. Такі лемеші вчетверо дешевші від закордонних аналогів і водночас набагато перевершують їх за якістю. Цю розробку було б доцільно поширити й на інші агропідприємства.

Прикладом застосування «розумних» електроприводів є впровадження сучасних електромеханічних систем з регульованими характеристиками «Вектор-АС» на металургійному комбінаті «Азовсталь». Це спільна розробка Інституту електродинаміки НАН України і фірми «Семіон» (Кривий Ріг). Запропонована електронна схема адаптивно підбирає оптимальний фазовий і амплітудний режим роботи електродвигунів, що працюють у змінному режимі, наприклад, на прокатних станах, де часто і різко змінюється навантаження. Ця розробка дає значну економію електроенергії — близько 10%. На сьогодні впроваджено вже понад 1000 таких систем, і є всі підстави для їх подальшого широкого застосування на інших підприємствах держави.

Секція має договори про співробітництво з національними галузевими академіями наук, плідно розвивається співпраця з КБ «Південне», НАЕК «Енергоатом», найближчим часом очікуємо поживлення зв'язків з ДП «Антонов». Установи Секції співпрацюють з багатьма національними університетами України, виконуються спільні проекти, діють відділення цільової підготовки спеціалістів. На замовлення Київської міської державної адміністрації розроблено 10 проектів, щоправда, фінансування їх поки що не розпочалося, тоді як, наприклад, для комунального господарства столиці нагальною є потреба в новій технології автоматизованого зварювання пластмасових труб, розроблених в Інституті електрозварювання ім. Є.О. Патона. У Секції також активно розвивається міжна-

родна співпраця, укладено договори про науково-технічне співробітництво з Францією, Китаєм, Білоруссю, розпочинається створення міжнародних галузевих платформ.

У найближчій перспективі Секція зосередить зусилля на створенні і дослідженні нових матеріалів, методах їх оброблення та з'єднання, на просуванні готових до впровадження перспективних розробок за оборонною програмою, інтелектуальних комп'ютерних систем,ощадних і безпечних енерготехнологій, нових матеріалів, розробок в інтересах медицини, космосу, екології.

Однак, на наше переконання, в нинішній ситуації критичним фактором є удосконалення законодавства щодо інновацій, створення врешті-решт сприятливого інноваційного клімату в нашій державі. Якщо цього не буде зроблено, усі наші проекти залишатимуться мало-ефективними, потуги в цьому плані виявляться марними. Звісно, важливим і необхідним є також подальше вдосконалення організації інноваційної діяльності в Академії.

Доповідь першого віце-президента НАН України академіка НАН України В.П. Горбуліна

Шановні члени Президії, шановні запрошені! Українська Академія завжди виконувала завдання зі зміцнення обороноздатності держави. Наприкінці 80-х років обсяги так званої госпдоговірної тематики, до якої також належали фундаментальні та пошукові дослідження в інтересах оборонної безпеки, становили більш як половину фінансових надходжень Академії. Однак за останні 10 років пацифістські настрої керівництва країни призвели до фактичного припинення цієї тематики і відсутності замовлень на державному рівні.

Враховуючи нинішню ситуацію і стан, у якому перебуває зараз наша держава, Національна академія наук у 2015 р. започаткувала і розпочала виконання нової цільової науково-технічної програми «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності та безпеки держави». За рахунок скорочення фінансування

інших загальнодержавних програм та проектів вдалося вивільнити 25 млн грн, які й було спрямовано на виконання цієї програми. І хоча сума дуже невеличка, це є значним кроком з боку Академії. Відповідною постановою було затверджено концепцію цієї програми, положення про порядок конкурсного відбору проектів, для здійснення керівництва було створено Координаційну раду, до складу якої увійшли провідні фахівці в галузі оборонної тематики НАН України, представники ДК «Укроборонпром» та силових міністерств і відомств. Слід зазначити, що в рамках оголошеного за Програмою конкурсу від академічних установ на розгляд Координаційної ради було подано близько 120 запитів на виконання проектів, спрямованих на вирішення науково-технічних проблем оборонної галузі. Це свідчить про великий потенціал нашої Академії. Усі ці проекти було погоджено з Міністерством оборони України та Державним концерном «Укроборонпром», що дозволило нам рекомендувати до фінансування 26 найактуальніших науково-дослідних робіт. Серед них, наприклад, створення композиційних покриттів для зменшення потенційного виявлення об'єктів в ІЧ-діапазоні спектра (Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова), широкодіапазонний реєстратор лазерного випромінювання протитанкових систем ураження (Інститут фізики), радіолокаційні станції Х-діапазону для виявлення і класифікації рухомих об'єктів (Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова), комплекс базових технологій відновлення, регенерації, модернізації та виготовлення елементів систем спостереження та прицілювання бронетанкової техніки (Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова), комбінований перев'язувальний засіб для зупинки кровотечі та прискорення загоювання ран (Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна), кріотехнологія та розроблення на її основі низькотемпературного банку для довгострокового зберігання стратегічних запасів донорської крові (Інститут проблем кріобіології і кріомедицини) та ін.

На жаль, обмежені фінансові можливості не дозволили профінансувати ще досить значну

кількість важливих проектів, які здобули високу оцінку під час їх розгляду. Враховуючи це, а також те, що лише чотири з перелічених проектів планується завершити до кінця поточного року, актуальним залишається питання щодо збільшення обсягів фінансування. Я вважаю, що з цього приводу ми обов'язково звернемося і до Міністерства оборони, і до Укроборонпрому, і до Кабінету Міністрів щодо державної підтримки наших зусиль.

Хотів би звернути увагу на те, що під час виконання зазначених робіт керівники наукових установ не дуже серйозно підійшли до виконання п. 5 постанови Президії НАН України від 27.01.2015 і не забезпечили належною мірою перегляд низки наукових тематик своїх інститутів з метою посилення фундаментальних і пошукових прикладних досліджень в інтересах оборони. До кінця року цю ситуацію необхідно виправити, оскільки в майбутньому вона може ускладнити процес формування цільової науково-технічної програми. Дуже важливо продемонструвати, що ми не лише оголосили про започаткування робіт з цього напрямку, а й показали конкретні результати, що буде вагомим підтвердженням потенціалу і можливостей Академії.

Слід звернути увагу і на той факт, що під час виконання Програми виникли певні труднощі, пов'язані з тим, що здійснення фундаментальних і прикладних робіт в інтересах оборони держави накладає на установи певні режимні обмеження. На сьогодні режимно-секретні відділи, які раніше функціонували майже в кожному інституті першої і другої секцій НАН України, майже повсюдно ліквідовані через відсутність відповідної тематики. Такий стан справ потрібно виправляти, оскільки звертатися до Служби безпеки України та її керівництва, коли в нас немає закритої тематики, дуже важко. Прошу звернути на це увагу керівників установ.

Крім того, створення новітніх розробок в інтересах оборони і безпеки держави потребує відповідного метрологічного забезпечення діяльності наукових установ. Тому директорам цих установ потрібно докласти всіх зусиль для

відновлення служб метрології та стандартизації, випробувальних лабораторій.

Хотів би запросити наукові установи НАН України долучитися до наповнення наукової частини програми конкретними завданнями і заходами. Доцільно також посилити співпрацю з генеральними конструкторами підприємств, що входять до складу не тільки Укроборонпрому, а й Державного космічного агентства. У цьому аспекті дуже важливими стають прямі зв'язки між цими підприємствами і академічними установами. Ми маємо позитивний досвід тісних контактів з ДП «Антонов», КБ «Південне», ПАТ «Мотор Січ», які потрібно продовжувати і поглиблювати. Укладання прямих договорів з підприємствами дає можливість отримати додаткове джерело фінансування науково-дослідних робіт.

Як приклад можу навести виконання спільної з КБ «Південне» тематики в установах Академії. Фактично вже розроблено першу редакцію норм міцності конструкцій стартового авіаційного і ракетного комплексу. Це надзвичайно важливо для оборони України. Створено багатоканальну інформаційно-вимірвальну систему, що відповідає потребам програмного забезпечення для випробувань оболонкових моделей та великогабаритних об'єктів за механічних і термічних навантажень. Розроблено багатфункціональне покриття зі стабільними радіотехнічними характеристиками до температур 1400 °С — це радіопоглинальний матеріал градієнтного типу з теплоізоляційними шарами, що містить неоднорідно розподілені частинки радіопоглинача. Отримані результати є важливим кроком для подальшого розвитку цілої низки інших спільних з КБ «Південне» проектів.

Указом Президента України від 12.06.2015 створено Міжвідомчу комісію з питань оборонно-промислового комплексу Ради національної безпеки і оборони України. Її склад дозволяє на високому фаховому рівні не лише обговорювати будь-які аспекти виконання конкретних робіт та затверджувати тематику оборонно-промислової діяльності, а й трошки зазирнути за горизонт, у майбутнє. Бажано було б, щоб до поля зору цієї комісії обов'язково потрапляли

питання, спрямовані на розвиток фундаментальних і прикладних досліджень.

Доповідь віце-президента НАН України, голови Секції хімічних і біологічних наук НАН України академіка НАН України В.Г. Кошечка

Вельмишановні члени Президії!

На виконання постанови Загальних зборів НАН України і доручення президента НАН України Секція хімічних і біологічних наук 10 червня 2015 р. провела розширене засідання за участю всіх відділень, що входять до її складу. Попередні пропозиції щодо конкретних заходів з реалізації основних завдань Академії, визначених згаданою постановою, було обговорено в наукових колективах. Академіки-секретарі відділень на розширеному засіданні представили узагальнені пропозиції. Слід зазначити, що відбулося активне й конструктивне обговорення. Було висловлено низку пропозицій щодо поліпшення нашої роботи. З огляду на обмежений час виступу, зупинюся лише на окремих із них.

Що стосується всебічного розвитку фундаментальних наукових досліджень і сучасних наукових напрямів, зокрема в галузі хіміко-біологічних наук, то це завдання завжди було і є актуальним для нашої Академії. Найважливішими проблемами тут є підвищення якості досліджень та їх дієва координація. Зважаючи на це, потрібно переглянути наукові напрями установ, за якими виконуються пріоритетні фундаментальні та прикладні дослідження, уникаючи їх дублювання. На особливу увагу заслугоує підвищення вимогливості директорів установ та членів учених рад до оновлення тематики фундаментальних досліджень, її відповідності сучасним світовим тенденціям розвитку тих чи інших галузей науки. Ці, здавалося б, очевидні речі крім нас самих не зробить ніхто.

Одним із критеріїв новизни та актуальності тематики, оцінки її міжнародного рівня є публікація результатів досліджень у високо-рейтингових фахових міжнародних виданнях. Тенденції до застосування таких критеріїв в

установах Секції останнім часом посилилися, однак поки ще не відповідають вимогам сьогодення. Тут є над чим працювати. Для постійного оновлення тематики при плануванні відомчих тем було б слушно, на наш погляд, передбачити в них пошукові розділи, виконання яких доручати молодим здібним науковцям.

Очевидно, що проведення наукових досліджень на сучасному світовому рівні неможливе без наявності новітнього наукового обладнання. Надбання НАН України — 85 центрів колективного користування — потребує закупівлі витратних матеріалів, проведення ремонтних робіт тощо. Чимало унікального обладнання тривалий час вимушено простоє через брак коштів на його утримання. Тому це питання потребує першочергового забезпечення.

Вирішуючи проблему розвитку фундаментальних досліджень, важливо також звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією про підвищення рівня фінансування Державного фонду фундаментальних досліджень та про вдосконалення його роботи, одночасно посилюючи координацію Академії з цим фондом.

Зважаючи на сучасні реалії, безсумнівно, актуальним питанням є участь академічних установ у науково-технічному супроводі оборонно-промислового комплексу України та впровадження завершених наукових розробок подвійного використання. А таких розробок в установах Секції є чимало. Для їх впровадження доцільно було б посилити координацію Секції прикладних проблем Президії НАН України з Міністерством оборони України та його структурами, що сприяло б ширшому залученню установ Академії до створення науково-технічних розробок, спрямованих на зміцнення обороноздатності держави. Варто було б підготувати та подати на розгляд до Кабінету Міністрів пропозиції щодо розроблення державної програми підтримки впровадження наукових розробок в інтересах оборони держави.

Перехід свого часу Академії на програмно-цільове конкурсне фінансування наукових досліджень уже дав певні результати, і роботу в цьому напрямі потрібно поглибити. Для цього, а також для збільшення позабюджетних над-

ходжень необхідно приділити особливу увагу маркетингу та рекламно-організаційному забезпеченню готових до впровадження наукових розробок, популяризації їх через засоби масової інформації. Доцільно було б на сайті НАН України створити спеціальний портал для висвітлення інформації про такі розробки.

Важливим, на нашу думку, є підвищення рівня фінансування науково-технічних (інноваційних) проектів, адже саме вони є найбільш перспективними з точки зору впровадження і мають потенційних замовників, готових вкласти власні кошти. На жаль, в останні роки фінансування таких проектів різко скоротилося. Враховуючи ту складну ситуацію, яка склалася в економіці України, часто-густо нехтування і небажання підприємств впроваджувати нові розробки, а також з метою залучення позабюджетних коштів слід звернути увагу на пошук зарубіжних компаній, які можуть виявити зацікавленість у наших розробках.

Вирішення низки зазначених питань неможливо забезпечити без цілеспрямованої активізації науково-експертної діяльності, підвищення якості експертних висновків. Серед різних заходів у цьому напрямі актуальним є посилення роботи проблемних наукових рад відділень (причому не лише з проведення експертизи, а й з координації фундаментальних наукових досліджень в Україні), здійснення перегляду складу цих рад та його оновлення з урахуванням сучасних вимог.

Що стосується вирішення проблем кадрового забезпечення, залучення талановитої молоді до наукової діяльності, підвищення соціального захисту працівників Академії, то однією з найболючіших проблем тут, як відомо, є житлова. Слід докласти максимум зусиль для розроблення спільно з Урядом програми будівництва і пільгового кредитування для забезпечення молодих науковців доступним житлом, а на рівні Академії започаткувати програму із забезпечення житлом молодих науковців з частковою компенсацією вартості житла за рахунок позабюджетних коштів, коштів інвесторів, міської адміністрації тощо. Необхідно скласти перспективний план підго-

товки наукових кадрів в установах відділень та здійснювати постійний вимогливий контроль над його виконанням. Важливо проаналізувати роботу спільних з вищими навчальними закладами кафедр і науково-навчальних центрів щодо залучення наукової молоді для подальшої роботи в установах Академії. У разі виявлення неефективності їх роботи варто ставити перед вищими питання про припинення діяльності таких структур. На законодавчому рівні вирішення потребує ряд питань стосовно забезпечення функціонування в установах НАН України аспірантури, яка останнім часом потерпає через запровадження псевдоінновацій.

Міжнародне співробітництво. Нещодавно Україна стала учасницею рамкової програми «Горизонт-2020». Активна участь у ній та в інших міжнародних програмах, розширення співпраці в науково-технологічній сфері є одним з пріоритетних завдань Академії. Для цього, як уже зазначалося, необхідно звернути увагу на підвищення якості фундаментальних досліджень, оновлення тематики та її відповідність світовому рівню, публікацію результатів наукових досліджень у престижних міжнародних журналах. Саме ці фактори є одними з основних запорук успішної інтеграції до світової наукової спільноти. Для входження в різні наукові міжнародні програми було б доцільно ширше залучати українську «наукову діаспору» — співробітників, які отримали путівку в наукове життя в наших інститутах, а зараз успішно працюють за кордоном у провідних наукових центрах, а також наших науковців, які перебувають там на стажуванні.

Крім того, потребує спрощення процедура розмитнення реактивів та наукового обладнання; оплати членських внесків для участі установ у різних наукових міжнародних організаціях; спільного фінансування міжнародних проєктів з української сторони, що є обов'язковою вимогою багатьох міжнародних проєктів.

Удосконалення нормативно-правової бази наукової та науково-технічної діяльності в Україні. Серед інших заходів доцільно вийти з пропозицією до урядових органів про зняття заборони на роботу з прекурсорами в устано-

вах НАН України, адже це надзвичайно гостра проблема для багатьох установ відділень природничого профілю. Потрібно запровадити поступовий перехід на контрактну основу працевлаштування в наукових установах Академії. Слід розглянути питання надання установам Академії права розміщення позабюджетних надходжень у державних та комерційних банках. Давно назріла необхідність ініціювати створення Державного комітету з науково-технічного прогресу, розбудови економіки та інноваційного розвитку України.

Звичайно, це лише окремі пропозиції, які, на наш погляд, сприяли б підвищенню ефективності діяльності Академії. Реально їх коло набагато ширше.

Доповідь віце-президента НАН України, голови Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України академіка НАН України С.І. Пирожкова

Шановні члени Президії! Шановні присутні! 9 червня цього року відбулося розширене засідання Секції за участю директорів наукових установ, на якому було обговорено основні завдання установ, визначені рішенням Загальних зборів НАН України. Безумовно, головним завданням суспільствознавців є проведення фундаментальних досліджень у різних сферах життя сучасного українського суспільства. У цьому плані ми маємо певні досягнення, в чому я переконався під час безпосереднього знайомства з установами Секції. Однак, на мою думку, досягнення минулих років — це вже історія, а сьогодні перед нами стоять зумовлені викликами часу актуальні завдання, які потребують швидкого і активного реагування. Нам слід зосередитися на підготовці комплексних аналітично-прогнозних матеріалів з найважливіших проблем геополітики, економічного, соціального і культурного розвитку держави. Насамперед це стосується питань консолідації українського суспільства, шляхів відновлення окупованих територій Сходу і Півдня в межах єдиної Української держави, зміцнення української ідентичності, протидії сепаратистським

настроєм та антиукраїнській пропаганді. Учені гуманітарного профілю мають приділити особливу увагу аналізу соціальних та економічних наслідків останніх подій на Донбасі, соціально-психологічних і соціокультурних змін в українському суспільстві після Революції Гідності, дослідженню процесів інтеграції України в європейський політичний, економічний і соціокультурний простір.

Окрема увага в діяльності установ Секції приділятиметься підготовці наукових праць щодо об'єктивного висвітлення історичних, культурних, національних аспектів і процесів формування територіальної основи Української держави, характеру та особливостей українсько-російських відносин на різних історичних етапах. Нагальним завданням є підготовка і публікація фундаментальних наукових праць й науково-популярних видань з історії, культури, сучасного політичного та економічного стану Донбасу і Криму.

Установи Секції продовжать діяльність з підготовки національних доповідей НАН України з найважливіших проблем соціогуманітарної сфери. Зокрема, кожен член Президії отримав Національну доповідь «Інноваційна Україна 2020», підготовлену Інститутом економіки та прогнозування НАН України. Зараз Секція готує Національну доповідь з проблем формування політики консолідації українського суспільства в контексті викликів і загроз, спричинених подіями на Донбасі.

Безумовно, ми не замикаємося лише на поточних проблемах і значну увагу приділяємо проведенню досліджень у рамках виконання цільових комплексних програм. Їх у Секції виконується чотири, проте цього року всі вони завершуються. Зараз в установах Секції триває активна робота щодо вироблення проектів цільових комплексних програм на наступне триріччя.

Особливий акцент установи Секції робитимуть на посиленні практичної взаємодії наукових установ і органів державної влади та місцевого самоврядування. З цією метою ми плануємо проведення низки конференцій, круглих столів та інших заходів. Зокрема, хочу нагадати, що 26 травня 2015 р. в Інституті держави

і права ім. В.М. Корецького відбувся круглий стіл «Регіональна політика і децентралізація влади в контексті євроінтеграційних процесів», у роботі якого взяли участь представники Мінрегіонбуду та депутатського корпусу України. 12 червня в Інституті економіки та прогнозування спільно з громадським академічним об'єднанням «Платформа знань — аграрний розвиток і сільські інновації» за участю Представництва Польської академії наук в Україні проведено громадські слухання «Українське село і селянство в умовах холдингізації: чи будуть в Україні запроваджені європейські засади сільського розвитку?». Під час слухань обговорювалися положення проекту Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015—2020 роки. Нещодавно представники Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи взяли участь у засіданні Програми розвитку ООН, присвяченому виробленню Порядку денного для досягнення цілей сталого розвитку на період після 2015 р., який планується затвердити у вересні цього року на засіданні Генеральної Асамблеї ООН. Нещодавно проведено конференцію «Конституція і виборчий процес в Україні», присвячену 19-й річниці Конституції України.

Хотів би проінформувати вас, що на початку липня на базі Західного наукового центру НАН України відбулося розширене засідання установ Секції і ректорів вищих навчальних закладів Західного регіону, де ми обговорили питання ролі науки у вирішенні соціально-гуманітарних та економічних проблем регіону. Учені-суспільствознавці беруть також участь у роботі Конституційної комісії.

Особливе занепокоєння у нас викликає доля наших установ, які переїхали з неконтрольованих територій Донбасу. Ми провели засідання робочої групи з обговорення комплексу проблем, пов'язаних з діяльністю і функціонуванням цих установ, і на вересневому засіданні Президії НАН України готуємо розгляд цього питання.

За матеріалами засідання підготувала О.О. МЕЛЕЖИК